

Чуканова Світлана,
координатор
Американської Бібліотеки
ім. В. Китастого,
НаУКМА

***Наукова комунікація в цифрову епоху: новини з Другої міжнародної
конференції в Могилянці***

Вже традиційно в кінці січня Могилянка збирає фахівців бібліотечної справи для обговорення актуальних питань: спочатку на семінари, а згодом це зібрання вилилось в потужну Міжнародну конференцію. Тож, і цьогоріч з 30 січня до 1 лютого у стінах Наукової Бібліотеки Національного Університету «Києво – Могилянська академія» відбулась міжнародна науково – практична конференція : «Наукова комунікація в цифрову епоху».¹

Співорганізаторами Конференції виступили: Національний університет «Києво-Могилянська академія», Інститут післядипломної освіти Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Українська бібліотечна асоціація, Громадська організація ЕЛБУКР (Електронна Бібліотека України), Громадська організація «Українське Фулбрайтівське Коло». Офіційний спонсор конференції : EBSCO Information Services, а інформаційну підтримку конференції було люб'язно надано НВО “Ідея” журналом «Бібліотечний Форум України».

Цьогорічну Конференцію відвідало понад сотню бібліотекарів, науковців, редакторів наукових видань з усієї України. До того ж учасники мали змогу почути доповіді іноземних колег з Польщі, Хорватії, Сполучених Штатів Америки, Росії.

Перший день конференції було присвячено науковій комунікації з точки зору дослідників, видавців, бібліотекарів. Модератором сесії виступила директор Наукової Бібліотеки НаУКМА, к.і.н., Тетяна Ярошенко². В рамках першої сесії учасники заслухали доповіді, присвячені проблемам сучасного бібліотекознавства, зокрема: Надії Стрішенець, д.і.н., завідувача відділу Національної Бібліотеки України ім. В. І. Вернадського («Сучасне бібліотекознавство: нові тенденції»)³, Дениса Солов'яненка, к.і.н., наукового співробітника НТТУ «Київський політехнічний інститут» («Проект «Наукова періодика України»: поточний стан та перспективи розвитку»)⁴, «Науко-та бібліометричні оцінки фундаментальних досліджень» Валентини Андрущенко, пров. наук. співробітника Державного фонду фундаментальних досліджень⁵.

Продовжили перший день такі виступи: «Відкритий доступ і альтметрикс: перспективи використання відкритих метрик у вітчизняному бібліотекознавстві»⁶ (Сергій Назаровець, бібліотекар НТБ НУ "Львівська політехніка", аспірант ХДАК, український редактор E-LIS, радник Mendeley та FigShare); «Бібліотека - дослідження - журнал – бібліотека»⁷ (Тетяна Андрєєва, канд. мед. наук, доцент Школи охорони здоров'я НаУКМА); «Інституційний репозитарій УАБС НБУ: виклики часу та шляхи становлення» (Лариса Ониксимова, пров. бібліотекар ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України»); «Проект ЕЛІБУКР: що нового?»⁸ (Мілена Жердій, координатор проекту ELibUkr в Україні). Завершив день майстер-клас «Унікальні ідентифікатори авторів-науковців: пропозиції, реєстрація, використання»⁹, що його провів Сергій Назаровець. Модератор запропонував опис покрокової реєстрації дослідника в ORCID¹⁰ і викликав жваве обговорення серед учасників конференції. На сьогодні відомо навіть про плани ORCID інтегрувати ідентифікатори дослідників з їхніми роботами, архівованими в

² <http://www.youtube.com/watch?v=Y8Fe22vwUQk>

³ <http://www.youtube.com/watch?v=mRHgdgAscPk>

⁴ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2793>

⁵ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2794>

⁶ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2797>

⁷ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2804>

⁸ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2795>

⁹ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2798>

¹⁰ <http://orcid.org/>

інституційних репозитаріях, які функціонують на платформі DSpace¹¹. Щоправда цей проект на стадії розробки, проте побажаємо йому успіху, адже така можливість стане у нагоді багатьом дослідникам і бібліотекарям та допоможе підняти науковий престиж інституції.

Завершився перший конференційний день кількома паралельними заходами, одним з яких традиційно стала екскурсія історичними куточками бібліотеки НаУКМА, майстерно проведена завідувачем відділу НБ НаУКМА Світланою Купрієць та презентація архівного фонду «Український технічно-господарський інститут» «Це було у Мюнхені...»¹², зроблена к.і.н., завідувачем відділу НБ НаУКМА Таїсою Сидорчук.

Другий день конференції пройшов під гаслом «Електронні ресурси для науки та освіти». День розпочався з презентацій Регіонального менеджера з продажу в Польщі, Латвії, Литві та Україні, Компанія EBSCO Information Services, Терези Горецької (Teresa Górecka – Kleijs), «Інформаційні ресурси EBSCO для наукових організацій»¹³ та «На службі у академічної громади: Огляд ресурсів Wiley»¹⁴. День електронних ресурсів продовжили доповіді Єроніної Олени керівника відділу, Передплатної агенції «КОНЭК»/ Metec Ltd./ZAO “KONEK”, Bookdealers&Subscription, Agency, Москва, Росія « Научная информация в базах данных ProQuest Dissertations &Theses»¹⁵ та «Ebrary: авторитетное собрание электронных книг для решения проблем современной библиотеки»¹⁶. За відсутності самих пані Терези та пані Олени, ці презентації були озвучені директором НБ НаУКМА Тетяною Ярошенко.

Конференція не обмежилась лише виступами «наживо», цього разу нам вдалось провести два он-лайн включення з колегами з закордону. Перша он-лайн презентація «Сучасні рішення Elsevier на допомогу управлінню

¹¹ <http://kmalibrary.blogspot.com/2014/02/orcid-dspace.html>

¹² <http://www.youtube.com/watch?v=dw2DDILY8LE>

¹³ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2791>

¹⁴ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2790>

¹⁵ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2792>

¹⁶ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2805>

дослідженнями» Пьотра Голкевіча (Piotr Golkiewicz)¹⁷, менеджера з продажу в Центральній та Східній Європі, Компанія Elsevier була присвячена добре відомим та новим продуктам цієї компанії. Дослідники, бібліотекарі та всі охочі учасники мали змогу у режимі реального часу не лише слухати презентацію, а й задавати питання доповідачеві.

Сесію продовжив Дімітріс Анагностопулос (Dimitris Anagnostopoulos), Компанія McGraw-Hill Education, США презентацією «Електронні ресурси видавництва McGraw-Hill: впевненість у контенті»¹⁸, а потім знову було онлайн включення- вебінар на тему «Загальний огляд ресурсів eLibrary USA»¹⁹, проведений Крістофером Заммареллі (Zammarelli Christopher), менеджером баз даних eLibrary USA, Бюро Міжнародних Інформаційних Проектів при Державному Департаменті США. Вебінар було присвячено ресурсам, які передплачують Центри «Вікно в Америку». В ході вебінару було здійснено короткий огляд усіх наявних ресурсів, було розглянуто стратегію ефективного інформаційного пошуку, а також були згадані основні принципи наповнення баз даних eLibrary USA²⁰.

Ірина Несміянова, співробітник експериментальної лабораторії з дослідним виконанням проблемних програм ІПСМ НАМ України представила презентацію Богдана Чубака (Bogdan Czubak), менеджера проектів, Компанії ABE/IPS, Варшава, Польща «Співпраця ABE/IPS з науковими бібліотеками в Україні: досвід та перспектива»²¹. Також пані Ірина зробила власну доповідь на тему «Web-представництво Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України: критерії формування та використання»²².

Також цього року були цікаві доповіді науковців з Хорватії. Ці доповіді стосувались глобальних проблем, притаманних сучасності: маркетингова комунікація, мобільні додатки та їх використання в бібліотечній справі,

¹⁷ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2815>

¹⁸ <http://www.youtube.com/watch?v=aNFb16JnHM>

¹⁹ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2816>

²⁰ <http://www.youtube.com/watch?v=oeD3R2IJeFA>

²¹ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2796>

²² <http://www.mari.kiev.ua/>

підготовка документів для отримання європейських грантів. Ось перелік доповідей наших європейських колег: «Мобільна маркетингова комунікація в науковому середовищі»²³ та «Інтернет маркетингова комунікація у бібліотеках: на прикладі застосування додатку Metel Win»²⁴ - Беріслав Андрліц (Berislav Andrljic), Викладач, Університет прикладних наук, Пожега, Хорватія; «Роль віртуальної освіти у процесі підготовки проекту. Концепт віртуального інкубатору у Хорватії: реальність чи вигадка?» - Антон Девчіч (Anton Devcic), Регіональна агенція з розвитку округу Пожега-Славонія, Пожега, Хорватія; «Е-комунікація у проектному менеджменті. Онлайн заявки на участь у проектах: переваги та недоліки»²⁵ - Марко Шостар (Marko Šostar), Керівник Відділу європейської інтеграції, Пожега, Хорватія. «Методологія переведення бізнес-документообігу у мережу Інтернет» Маріо Хак (Mario Hak), Пожега, Хорватія.

Звісно ж, оскільки тема дня була використання електронних ресурсів, варто зазначити також, що електронна колекція НБ НаУКМА була представлена у доповіді «Електронні ресурси у вищому навчальному закладі: організація та Управління»²⁶ Олени Грет, завідувача відділу електронних ресурсів Наукової бібліотеки НаУКМА.

Поговорили на конференції також і про бібліотечну освіту. Велику роль у модернізації бібліотечної освіти в Україні відіграє врахування позитивного досвіду та прогресивних ідей зарубіжних країн, зокрема Сполучених Штатів Америки. Однією з доповідей, яка торкалась цієї теми, зокрема спільного та відмінного між освітніми системами України та США в галузі бібліотекознавства та інформології була презентація «Як стають бібліотекарями у США: деякі аспекти вищої бібліотечної освіти»²⁷ Світлани Чуканової, координатора Американської бібліотеки ім. В. Китастого.

Перші два дні пройшли дуже насичено, тематика доповідей відповідала сучасним проблемам бібліотекознавства. Упродовж цих днів учасники

²³ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2818>

²⁴ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2817>

²⁵ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2819>

²⁶ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2827>

²⁷ <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/handle/123456789/2801>

дізнались як досліднику стати більш помітним у сучасному інформаційному науковому середовищі, яким вимогам повинен відповідати сучасний науковий часопис, аби індексуватись найкращими та найнадійнішими бібліометричними базами даних.

Третій день продовжив сесію майстер – класів для бібліотекарів, дослідників та видавців. Майстер – клас від Компанії Thomson Reuters (США).

Модераторами якого виступили : Сергій Параманов та Олег Уткін (Thomson Reuters (США) було присвячено темі “Наукова інформація на платформі Web of Science”²⁸ та “Нові пропозиції від Компанії Thomson Reuters”²⁹. Модератори семінару розповідали про нюанси включення журналів до Web of Science, а також розповіли про нові пропозиції Компанії Thomson Reuters для освітніх установ. Для бібліотек України буде організовано тестовий тримісячний доступ до ресурсів цієї відомої кампанії вже з 1 квітня.

Ця вже традиційна конференція стала надзвичайно важливою подією у Бібліотеці НаУКМА. Щороку маємо різних доповідачів з усіх куточків світу, щороку обговорюємо важливі проблеми сучасного бібліотекознавства. Варто зазначити, що цього річ навіть активно використовували інформаційно – комунікаційні технології і провели дві он-лайн трансляції з нашими зарубіжними партнерами. Це вкотре доводить, що для сучасної наукової та бібліотечної спільноти не існує кордонів та часових перепон. Такі заходи дозволяють комунікувати науковцям, бібліотекарям, викладачам, провайдерам, видавцям і виробляти спільні рішення та стратегії сучасних досліджень, рухати науку вперед. Назва конференції «Наукова комунікація в цифрову епоху» повністю виправдана її змістом, адже як вже зазначалось раніше, ми активно використовували новітні цифрові технології і в тому числі вели відеозапис конференції, який доступний на каналі наукової бібліотеки НаУКМА на YouTube³⁰, а також активно спілкувались між собою, ділились досвідом, обговорювали проблеми бібліотечної справи, намагались виробити спільні

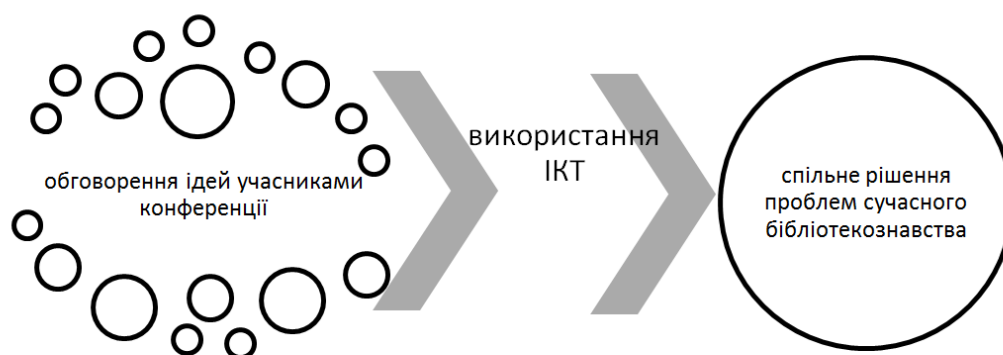
²⁸ <http://www.youtube.com/watch?v=AZfo3-6n1-8>

²⁹ <http://www.youtube.com/watch?v=CDcJvX4CZRE>

³⁰ <http://www.youtube.com/user/LibraryNaUKMA?feature=watch>

рішення цих проблем (див. додаток 1). Можна з упевненістю сказати, що досвід, здобутий на цій конференції стане не раз у нагоді у повсякденному житті її учасників, на що ми й сподіваємось. Досвід, здобутий на таких конференціях є свідченням активного навчання протягом життя, а як зазначено у Державній національній програмі «Освіта» («Україна ХХІ століття») «динамізм, притаманний сучасній цивілізації, зростання соціальної ролі особистості, гуманізація та демократизація суспільства, інтелектуалізація праці, швидка зміна техніки і технологій в усьому світі – все це потребує створення таких умов, за яких народ України став би нацією, що постійно навчається»³¹.

Додаток 1. Схема процесу наукової комунікації



Процес наукової комунікації

³¹ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>